

küzd a Habsburg császárság, de őt keletről a török, nyugat felől pedig a Bourbon-ház hatalmi céljai szorongatják. A franciák a Rajna jobb partján igyekeznek tért hódítani, Lipótnak pedig ugyánakkor Bécsét kellett védeni a török ostrommal szemben. Ebben a nehéz helyzetben tűnt fel a bécsi udvarban Savoyai Jenő alakja. Hadvezéri célja az volt, hogy először a törököt szorítsa ki Magyarország területéről, hogy ezen az oldalon biztosítva a birodalom határait, fordulhasson XIV. Lajos imperialista törekvései ellen. E két ellenség leverése után akart kísérletet tenni arra, hogy a spanyol trónt is megszerezze az osztrák Habsburgoknak.

Ismert fegyverténye a zentai csata, mellyel a Délvidéket felszabadította a török hódoltság alól. Már ekkor kitört a régóta húzódó bonyodalom a spanyol királyságért. Jenő hg. Marlborough támogatásával sorra veri meg XIV. Lajos seregeit, úgyhogy a Napkirályt már nem fegyveres erejével, hanem csak diplomáinak (Torcy és Croissy márk) leleményessége tudja csak megmenteni.

A szerző főhősen keresztül annyira beléhelyezkedik a császárok keleti nagyhatalmának Habsburg-elképzeléseibe, hogy helyenkint Rákóczi Ferencet is, aki ennek útjában állt, elmarasztalja. (233 sköv.)

Hangsúlyoznunk kell, hogy a könyv nem regényes életrajz a »vie romancée« kifejezésnek divatos értelmében. Horváth Jenő történeti korrajzot ad, melynek talán az a jóhiszeműségből eredő fogyatkozása van, hogy a szerző a háttér rajzolásában annyira részletező, hogy olykor már a főhőst is szem-elől téveszti. Viszont készséggel elismerjük azt a törekvését, hogy igyekszik hőst a zajló történelem színpadára állítani, de nem hitvány kulisszák között; Savoyai Jenő életkereteit u. i. a korszak nagy eseményei és személyiségei adják meg. A mű komoly szakmunka igényeivel lép fel, s a szerző valóban tartózkodik is pletykák elmesélésétől vagy költött párbeszédnek beszövésetől. A kultúrtörténeti események összefüggéseit nyomozva rámutat két problémára (Rákóczi és Sav. Jenő, illetve Sav. Jenő és Leibniz kapcsolataira). Ezeknek részletes felkutatása a magyar és egyetemes művelődéstörténet számára nemcsak tanulságos, hanem sürgető feladat is.

Ypszilon.

Hollóné Hatos Kornélia, Boldogi himzésminták. (Gyakorló-polgári-iskola könyvtára.)

Hollóné Hatos Kornéli festőművésznő kézimunkatanárnő munkásságát nem lehet eléggé méltatnunk. Az ő időnként megjelenő kiadványai komoly nemzeti értéket mentenek át egy nyugalmasabb magyar élet számára.

Legújabb füzetében a boldogi himzésmintát mutatja be. Ennek a szép fehér izesen magyar kézimunkának minden változatát élénk tárja 20 könyvatos táblán keresztül.

Bevezetőül ismerteti a falu történelmét, s részletesen kitér annak férfi, női és gyermek- viseletére, végül megmutatja az öltéstechnikát.

A 20 mintalap a 86 ábrával három szempontból kiválóan értékes munka.

A kézimunkapedagógus számára kitűnő sorrendben, az alapdiszítő elemektől a legváltozatosabb mintáig fokozatosan építi fel H. H. Kornélia a rajzokat.

A kézimunkaszaküzletek örülhetnek, hogy így egy csomóban kerek egészében áll rendelkezésükre egy-egy vidék minden diszítménye eredeti nagyságban, s így nincsenek kitéve annak a veszélynek, hogy a nemes arányok a tanulólányok fejletlen arányértéke miatt nagyítás közben megcsorbuljanak.

Végül és nem utoljára hasznos e füzet a kézimunkázó magyar úri-asszonyok számára. Kinek magasabb ízlése s ügyessége olyan fokú, hogy e mintákat sajátkezüleg maradéktalanul átviheti anyagára.

Kopasz Márta

NEVELÉS ÉS ÉLET.

„Az örökifjú Zrinyi Miklós“.

Az utóbbi idők főcserkészi megnyilatkozásai közül időszerűsége miatt meg kell emlékeznünk a magyar ifjúság példaképéről, az örökifjú Zrinyi Miklósról nemrég tartott előadásáról. — Ma, a nemzet élet-halál harcának idején foglalkoznunk kell a tollat és kardot forgató Zrinyi nagyszerű magyar életformájával, ma is élő, igazi magyar szellemének nagy és halhatatlan gondolatvilágával és példás erényeivel — állapította meg vitéz kisbarnai Farkas Ferenc altábornagy, országos főcserkész. — Sokrétű élete útmutatás a szebb, boldogabb, magyarabb jövő felé. Istenfélő, harcias szellemével, öntudatos és áldozatos hazaszeretetével ma is szól hozzánk, ma is példát mutat a magyar ifjúságnak. „Ő a kötelességteljesítés és hivatástudat eszményi megtestesítője, a vitézi erények és a nemzeti önvédelem csodás erejű hirdetője, a hűség, a szolgálatkészség, a lovagiasság, a magyar testvériség, az engedelmeség, a megfontoltság, a tiszta erkölcs és minden más ősi magyar erény ragyogó szellemi nagysága“.

Gyermekkorai nevelése és ifjúkori élményei örlelik meg benne azt a világos látást, hogy Isten akaratát mindenben teljesíteni kell; a krisztusi erkölostannak gyakorlati kö-

resztény életben, a kötelességek megalkuvás nélküli teljesítésében, Isten felé fordulásban kell megnyilvánulnia. Vallásos meggyőződése tette szentté és nagyvá előtte egész életének egyetlen célkitűzését, a török elleni harcot, amelyben egyesíteni kívánta az egész magyarságot valláskülönbőség nélkül. — A haza iránti kötelesség nemcsak érzést, hanem erős akaratot és kemény elszántságot is jelentett a veszélyes vógvári életet élő Zrinyinek, aki nemcsak magától, hanem katonáitól is megkövetelte a testi-lelki kiválóságot, „mert egész hazának sorsa az állam ereje és a magyar nép dicsősége attól függ, vajjon a haza védelmét és a háborúk sorsát eldöntő hadsereg erkölcsi szempontból is becsületes és kifogástalan-e“.

Az Istennel és a nemzettel szemben érzett kötelességtudatához kapcsolódik „szolgálatkészsége“ is. Életével ad példát nekünk arra, hogyan kell szónakozást, kényelmet, sőt biztonságot feláldozunk, ha a haza ezt kívánja. Magyar testvérisége az igazi, öntudatos magyar együttérzésnek megtestesülése. Nemzetközösségi szolgálatra akarja nevelni a haza minden tagját, vallási, társadalmi, nemzetiségi különbség nélkül, bár nemzeti önérzete a magyarság felsőbbrendűségét hirdeti. — Lovagiassága az idegen nemzetek